

TÁJÉKOZTATÓ SZAKMAI VIZSGÁKRÓL

Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont

Bevezetés

- A szakképzésről szóló **2019. évi LXXX. törvény** (a továbbiakban: Szkt.) **2020. január 1-jei hatálybalépése** alapvető változásokat hozott a szakképzés rendszerében.
- Az új rendszer 2020. szeptember 1-jétől kezdett láthatóan működni, jogszabályi háttérét az Szkt. Mellett, a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló **12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Szkr.) teszi teljessé.
- A változások következtében jelentősen átalakult a szakképző intézmények struktúrája, alapvetően megváltozott az oktatás, képzés szerkezete, gyökeresen átalakult az állam általi elismertséget adó középfokú képesítések halmaza és nagy változások történtek a vizsgáztatás rendszerében is.

Az új szakképzési rendszer főbb jellemzői

- Az Szkt. a szakképzés két alapvető intézményeként a **szakképző iskolát** és a **technikumot** jelöli meg (Szkt. 16. §).
- Ezen túlmenően beszélhetünk többcélú szakképző intézményekről, amelyek szakképzési és köznevelési feladatokat (pl. kollégium, gimnázium) egyaránt ellátnak, de működésükben a szakképzésnek, a szakképzési alapfeladat-ellátásnak van domináns szerepe.
- Az átalakult szakképzési rendszer meghatározó intézményeként szerepelnek továbbra is a **szakképzési centrumok**, amelyek szakképzési feladataikat a szakképző intézményeik által látják el.
- Az új jogszabályi környezetben a korábbi szakiskolák, speciális szakiskolák, valamint az új, nemzeti köznevelésről szóló törvény (a továbbiakban: Nkt.) szerinti **szakgimnáziumok nem tartoznak az Szkt. által definiált szakképző intézmények közé** (Nkt. szerinti kerettantervek alapján – korlátozottan – folytatnak, folytathatnak egyes szakmák, részs szakmák és szakképesítések megszerzésére irányuló képzéseket).

- **Megszűnt az Országos Képzési Jegyzék (OKJ)**
- **Kizárólag szakképző intézményekben megszerezhető** – új megnevezésükkel – **szakmákat a jogszabályban** (az Szkr. mellékletében) **kiadott Szakmajegyzék** tartalmazza (ld. Szkt. 10. §).
- Ebben lényegesen kevesebb szakma szerepel, mint az OKJ-ban, hiszen a korábbi kizárólag iskolarendszeren kívüli képzésben megszerezhető szakképesítések már nem itt szerepelnek és a korábbi OKJ-s szakképesítések közül is több átalakításra, összevonásra került.

A Szakmajegyzék az összetettebb, bonyolultabb foglalkozások, munkakörök, tevékenységi körök ellátására képesítő, hosszabb képzési idejű szakmákat tartalmazza.

- **A felnőttképzés rendszerében megszerezhető képesítések** továbbra is **szakképesítés** megjelölést kaptak, viszont nem maguk a szakképesítések, hanem a megszerzésükre irányuló szakmai képzések ún. **programkövetelményei szerepelnek hivatalos jegyzéken.**(Ld. Szkr. 16-19.§-ok)

A programkövetelmények jegyzékében az egyszerűbb vagy speciálisabb területre képesítő, rövid képzési idejű, illetve gyorsabban változó tartalmú képzések jelenhetnek meg.

Képzési és kimeneti követelmények

- A Szakmajegyzékben szereplő szakmák szakmai tartalma **képzési és kimeneti követelményekben** kerültek meghatározásra, amelyek nem jogszabályban, hanem a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványaként, az általa vezetett minisztérium honlapján kerülnek közzétételre.
- A képzési és kimeneti követelmények **normatív rendelkezést nem tartalmazhatnak**, a honlapról **nem távolíthatók el**, archiválásukra a digitális archiválás szabályait kell alkalmazni.
- A kimeneti követelmények a szakképzésért felelős miniszter **minősített elektronikus aláírásával és időbélyegzővel** vannak ellátva. (Ld. Szkt. 11. §, Szkr. 12. §)

Szakmajegyzékben szereplő szakmák

- A Szakmajegyzékben szereplő szakmák két csoportba sorolhatók
- **1. Alapfokú iskolai végzettségre épülő szakmák**
- **2. Érettségi végzettségre épülő** (jellemzően technikus) szakmák
- A szakképző intézmények közül az
  - >**alapfokú iskolai végzettségre épülő** szakmákat a szakképző iskolákban
  - >az **érettségi végzettségre épülő** szakmákat a technikumokban lehet megszerezni
- **A szakképző iskolai képzés jellemzően**
  - 3 éves
  - Képzés közismereti tartalmat is magában foglal
  - Érettségi végzettséggel is lehet szakmát szerezni, ekkor a képzés közismereti tartalom nélküli és kétéves
- **A technikumokban a képzés jellemzően**
  - **5 éves**
  - Képzés végén egyszerre érettségi végzettséget és szakmát is ad
[Az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyai az utolsó évet megelőző tanévben előrehozott érettségi vizsgaként teljesíthetők (ld. Szkr. 258. §), a szakmai vizsga eredménye pedig emelt szintű érettségi vizsgatárgynak számít (ld. Szkt. 92. §).]
  - A technikumokban szintén be lehet kapcsolódni a képzésbe érettségi végzettség birtokában, ekkor a képzés szintén csak szakmai tartalommal bír és 2 éves

- Az új szakképzési rendszerben a szakképző intézményben a Szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő oktatást **szakmai oktatásnak** nevezzük
- A **szakképző intézményekben kétféle jogviszonyban** lehet részt venni a szakmai oktatásban:
  - > A tanuló **tanulói jogviszonyban**
  - > A képzésben részt vevő személy **felnttkepzési jogviszonyban** áll a szakképző intézménnyel (*Ld. Szkt. 53. §*)
- Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti.
- Minden más esetben a szakképzésben részt vevő a felnttkepzésről szóló törvény szerinti felnttkepzési jogviszonyban áll a szakképző intézménnyel.

(A szakmai oktatásban résztvevők a továbbiakban egységesen tanulóként jelennek meg az anyagban, ha a képzésben résztvevő személyre adott esetben eltérő szabály vonatkozik, akkor az külön jelölésre kerül.)

Ágazati alapoktatás

- A szakmai oktatás két szakaszra, **ágazati alapoktatásra** és ezt követő **szakirányú oktatásra** tagolódik *(ld. Szkt. 74-75. §)*
- A két oktatási szakaszt az ágazati alapvizsga választja el
- Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat (az ágazatok megjelölése a Szakmajegyzékben található) közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint.
- Az ágazati alapoktatást minden esetben és kizárólag szakképző intézményben kell megszervezni.
- Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.
(A tanuló a sikeres ágazati alapvizsga birtokában léphet tovább a szakirányú oktatásba, vehet részt a duális képzésben, köthet szakképzési munkaszerződést.)
- A szakképző iskolában az ágazati alapoktatás a 9. évfolyamon, a technikumban a 9. és a 10. évfolyamon zajlik. Ha a képzés közismereti tartalom nélküli, érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés, akkor a szakmai oktatás első félévében kerül sor az ágazati alapoktatásra és ezt követően az ágazati alapvizsgára. *(Ld. Szkr. 222. §)*

Szakirányú oktatás

- A **szakirányú oktatáskeretében** a tanuló elsajátítja a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismereteket és készségeket, képessé válik azok gyakorlatban történő alkalmazására, és mindezek eredményeképpen megfelelően **felkészülhet a szakmai vizsgára.**
- A **szakirányú oktatás** – technikumban a harmadik esztendőől (11. évfolyam), szakképző iskolában a második évtől (10. évfolyam) – már nem kizárólag csak a szakképző intézményben, hanem ún. **szakképzési munkaszerződéssel duális képzőhelyen is folyhat.** (Pontosabban szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha nincs olyan duális képzőhely, amely a tanulót fogadni tudná.)
- Ha a tanuló a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel vesz részt, havonta munkabérré jogosult. A tanuló szakképzési **munkaszerződés alapján kapott munkabére akár 3-5-ször magasabb, mint a korábbi tanuló szerződés alapján járó juttatás.**
- A tanuló akár a szakirányú oktatás egészét végezheti a duális képzőhelyen, vállalati körülmények között. Azaz nem csupán a korábbi rendszer szerinti szakmai gyakorlatot töltheti a tanuló a gazdálkodó szervezetnél, hanem egységként kezelve az elméleti és gyakorlati szakmai ismereteket, **akár a szakma egészét sajátíthatja el a tanuló a duális képzés keretében, vállalati körülmények között.**

- A vállalatnál tölthető hosszabb idő (a vállalat lehetőségeitől, elkötelezettségétől és szakmai háttérétől függően akár a teljes szakirányú oktatás időtartama) magasabb felkészültséget is vár el a duális képzőhelytől, ugyanakkor nagyobb lehetőséget is biztosít arra, hogy a nála lévő tanulót mielőbb be tudja vonni az értékteremtő munkába.
- Ezt támogatja az is, hogy **az új képzési struktúra megteremti a lehetőséget a tömbösített képzésnek**, elősegítve azt, hogy a tanuló hosszabb, összefüggő tanulási időt töltsön valós munkakörnyezetben.
- Az új rendszerű szakképzésben **minden tanuló vagy ösztöndíjat kaphat, vagy – amennyiben szakképzési munkaszerződéssel duális képzésben vesz részt, akkor – pénzbeli juttatásként munkabérré jogosult.**
- Az ösztöndíj mértéke a technikumban folyó ágazati alapoktatásban a minimálbér 5%-a, a szakképző iskolában folyó ágazati alapoktatásban 10%-a.
- A szakképző intézményben folyó szakirányú oktatásban tanulmányi eredménytől függően (legalább 2,0 átlag esetén) a minimálbér 5-35%-a.
- A munkabér mértéke a minimálbér 60–100%-a lehet.
- Az egyszeri pályakezdési juttatás az első szakma megszerzéséhez kapcsolódik, mértéke a vizsga eredménytől függően a minimálbér 80-180%-a.

A szakmai vizsga új rendszere

- Az új szakképzési rendszer szakmai vizsgájának meghatározása: **„állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri”** lényegében nem jelent változást a korábbi vizsgafogalomhoz képest.
- Szakmai vizsga csak a szakképző intézményekben oktatott, szakmajegyzékben szereplő szakmák esetén tehető.
- Szakmai vizsga csak akkreditált vizsgaközpontban tehető le, szakmai vizsgát csak akkreditált vizsgaközpont szervezhet.
- A szakmai vizsga vizsgabizottsága 3 tagú, azonban feladataik jelentősen eltérnek a korábbiaktól (és nincs vizsgabizottsági elnök).
- A szakmai vizsga vizsgabizottságát az akkreditált vizsgaközpont bízza meg.

Szakmai vizsga – Képesítő vizsga

- Kétféle mérési, értékelési eljárást megvalósító vizsgáról beszélhetünk:
- **SZAKMAI VIZSGA**, amely kizárólag a *Szakmajegyzékben* szereplő szakmák esetében alkalmazható, alkalmazandó
- **KÉPESÍTŐ VIZSGA**, amely a programkövetelményekben megjelölt szakképesítések megszerzésére irányuló vizsgát jelenti.
- A két vizsgában közös, hogy mindkettőt csak **akkreditált vizsgaközpont szervezheti meg és bonyolíthatja le (Az Szkt. 125. § (9) bekezdése alapján a szakképző intézmények 2025 végéig átmeneti jelleggel megkapták a szakmai vizsgáztatás lehetőséget, azonban ezen időpont után szakmai vizsgát már ők sem szervezhetnek)** ugyanakkor a szakképzés jogszabályi rendszerében (Szkt., Szkr.) szereplő vizsgáztatási előírások kizárólag a *szakmai vizsgák* keretében jelentenek jogszabályon alapuló kötelezettséget (a képesítő vizsgára jelenleg egyáltalán nincsenek jogszabályi előírások). Ez azt is jelenti, hogy a szakmai vizsgáztatás keretében a korábbiaknál számottevően kevesebb szakma tekintetében, és adott időszak vonatkozásában valószínűsíthetően kevesebb szakmai vizsgára is fog sor kerülni.
- (Viszont, mivel az iskolai rendszerű képzésben tanulók száma nem változik számottevően, így a csökkenés nem az iskolai vizsgák számának csökkenéséből, hanem a korábban a felnőttképzésben megszervezett komplex szakmai vizsgák megszűnéséből fog adódni, amelyet némiképp kompenzálhat, hogy az új struktúrában többen fognak majd részt venni a szakképző intézmények által szervezett „felnőttoktatásban“.)

Akkreditált Vizsgaközpont

- Az új szakmai vizsgáztatási struktúrában a szakmai vizsgák megszervezését, lebonyolítását önállóan és teljes körű felelősséggel az akkreditált vizsgaközpontok fogják ellátni.
- A **korábban** (a kormányhivatalok által kiadott) **vizsgaszervezési jogosultsággal rendelkezők** az új szakmai vizsgáztatásban **nem vehetnek részt**.
- Az Szkt. 125. § (9) bekezdése alapján a **szakképző intézmények 2025 végéig átmeneti jelleggel megkapták a szakmai vizsgáztatás lehetőséget**, azonban ezen időpont után szakmai vizsgát már ők sem szervezhetnek, csak ha időközben akkreditált vizsgaközponttá válnak.
- Az akkreditált vizsgaközpontok függetlenek a szakképző intézményektől is, a szakképző intézményekben a szakmai vizsgára felkészülésüket eredményesen teljesített tanulók gyakorlatilag bármelyik akkreditált vizsgaközpontban jelentkezhetnek szakmai vizsgára.

Akkreditált vizsgaközpont

- megfelel az **MSZ EN ISO/IEC 17024** számú személyek tanúsítását végző testületek általános követelményeit rögzítő szabványban foglaltaknak
- rendelkezik a szakképzésért felelős miniszter által képzési területenként (KSH KEOR) kidolgozott tanúsítási rendszerkövetelményekben (*ld. [ikk.hu honlapon](http://ikk.hu)*) meghatározott feltételekkel
- rendelkezik az akkreditálási kérelemben megjelölt *képzési területhez tartozó valamennyi* szakma, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés tekintetében legalább egy vizsgahelyszínre vonatkozóan a szakmára, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítésre meghatározott szakmai, tárgyi és személyi feltételekkel, és azokat folyamatosan biztosítani képes.

- A vizsgaközpontok **akkreditálását a Nemzeti Akkreditáló Hatóság végzi**, amely az eredményes eljárást követően akkreditálási okiratot ad ki, amely a rajta feltüntetett időpontig jogosít szakmai vizsga, illetve képesítő vizsga szervezésére.
- Figyelemmel arra, hogy az akkreditálásra történő felkészülés és az akkreditálási folyamat összetett és hosszabb időt igényel, **az új vizsgarendszerre történő átállást segíti** továbbá, hogy az Szkt. [125. § (10) bek.] és az Szkr. [298. § (3) bek. e) pont] **átmeneti időszakra** vonatkozó rendelkezései szerint, ha (még) nincs a vizsgáztatni kívánt szakma vagy szakképesítés esetén akkreditált vizsgaközpont, akkor a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter **az Innovatív Képzéstámogató Központ útján gondoskodik a vizsga megszervezéséről.**

Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont – NAH – 12 – 0014/2021

Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont által vizsgáztatható képzési terület megnevezése

KEOR kódok	Képzési terület megnevezése
0119	Oktatás
0211	Audiovizuális módszerek és média-szakismeretek
0212	Divat, belsőépítészet és ipari formatervezés
0213	Képzőművészet, szépművészet
0214	Kézművesség
0612	Adatbázisok, hálózattervezés és adminisztráció
0613	Szoftverek és alkalmazások fejlesztése és elemzése
0619	Információs és kommunikációs technológiák
0713	Energetika, elektromosság
0714	Elektronika és automatizálás

Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont által vizsgáztatható képzési terület megnevezése

KEOR kódok	Képzési terület megnevezése
0715	Gépgyártás, műszer- és fémipar
0722	Fa-, papír-, műanyag-, üvegfeldolgozás
0723	Textil-, ruha-, cipő- és bőripari képzések
0732	Építőipar, magas- és mélyépítés
0911	Fogászat
1012	Fodrászat és szépségápolás
1013	Szálláshely-szolgáltatás, étkeztetés, vendéglátás
1015	Utazásszervezés, turizmus és szórakoztatás

A szakmai vizsga előkészítése

- A **szakmai vizsgákat** – figyelemmel a szakmák szakképző intézményben történő megszerezhetőségére – az iskolai rendszerű oktatás, a tanév rendjéhez igazodóan, a korábban megszokott vizsgaidőszakokban (február-március, május-június és október-november hónapban) lehet megszervezni, lebonyolítani.
- Az akkreditált vizsgaközpont a vizsgaidőszakon belül részben saját maga határozza meg a vizsga vizsgatevékenységek időpontjait, részben igazodik a szakképzésért felelős miniszter által jóváhagyott központi vizsganapokhoz (erről részletesebben lesz később szó).

Az Szkt. 125. § (9) bekezdése alapján a szakképző intézmények 2025 végéig átmeneti jelleggel megkapták a szakmai vizsgáztatás lehetőséget, azonban ezen időpont után szakmai vizsgát már ők sem szervezhetnek, csak ha időközben akkreditált vizsgaközponttá válnak.

Részszakmák

- A részszakmák a korábbi részsakképesítésekhez hasonlóan egyes szakmáknak olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé.
- **A részszakmák képzési és kimeneti követelményeit az őket magukba foglaló szakmák képzési és kimeneti követelményei tartalmazzák.**
- A részszakmák képzési ideje jelentősen rövidebb a szakmáknál, nem tud a tanévekhez igazodni.
- Részszakmák megszerzésére a műhelyiskolaként is működő szakképző iskolákban (hátrányos helyzetűek számára, illetve SNI képzések keretében), valamint felnőttképzésben is van lehetőség.
- **A részszakmák megszerzésére irányuló vizsgák szakmai vizsgák** azzal, hogy az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontjuknak nem szükséges a vizsgaidőszakokhoz igazodniuk.
- A tanulók az általuk tanult **szakma szakmai vizsgájára személyesen vagy meghatalmazott útján, írásban jelentkezhetnek** a (választott) akkreditált vizsgaközpontnál, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott formában. (Természetesen az is lehetséges, hogy a vizsgázókat felkészítő szakképző intézmény, a vizsgázók megbízása alapján, csoportosan jelentkeztesse a tanulókat a szakmai vizsgára.)
- A korábbi gyakorlattal összhangban **a jelentkezéskor kell igazolni a vizsgára bocsátás feltételeinek meglétét** (vagy jelezni azt, hogy azok a vizsga időpontjáig fognak teljesülni) és a felmentési kérelmeket. Az egyes vizsgaidőszakok tekintetében a jelentkezési határidők igazodnak a korábbi rendszerben már megszokott időpontokhoz.

Az akkreditált vizsgaközpont vizsgaszervezése

- a jelentkezések alapján **kialakítja szakmánként a vizsgacsoportokat** (*maximum 32 fő, Szkt. szerinti maximális osztálylétszám*) és **bejelenti** a szakképzési államigazgatási szerv által működtetett **elektronikus vizsgarendszerbe**,
- **megbízta** a vizsgafelügyelőt és a vizsgabizottság további tagjait, valamint kijelöli a szakmai vizsga jegyzőjét, az interaktív vizsgatevékenység felügyelőjét és a technikai feltételek folyamatos biztosításáért felelős személyt és elkészíti a lebonyolítási rendet,
- legkésőbb – a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 7 nappal – a vizsgatevékenységek helyszínéről és időpontjáról és a szakmai vizsgával kapcsolatos további tudnivalókról **tájékoztatja** a vizsgafelügyelőt, a vizsgabizottság további tagjait, a vizsgázókat és a szakmai vizsga lebonyolításában közreműködő személyeket,
- a tájékoztatással egyidejűleg **megküldi** a vizsgafelügyelőnek és a vizsgabizottság további tagjainak a projektfeladat leírását és a szakmai vizsga lebonyolításának tervezett rendjét

A szakmai vizsga jellemzői

Az Szkt. szerinti szakmai vizsga minden esetben két lényeges részből áll:

1. Központi interaktív vizsgatevékenység, amelynek keretében a szakképzésért felelős miniszter által jóváhagyott (a vizsgán megszerzhető szakma szakmai ismeretkörét felölelő) feladatbankból számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladatsort kell megoldani.

Ennek lehetséges központi időpontjait (a vizsgaidőszakokhoz igazodóan) a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter jelöli ki és teszi közzé az általa irányított minisztérium [\(ITM\) honlapján](#), illetve Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal [\(NSZFH\) honlapján](#).

Ez a vizsgarész számítógépen keresztül, zárt rendszerű vizsgarendszerben fog működni és ebben történik az eredmények értékelése és közzétevése is.

Az átmeneti időszakban azonban még lehetséges, hogy a feladatbankból véletlenszerűen generált vizsgafeladatsort papír alapon kell megoldani és kiértékelni.

2. Projektfeladat, amelyet az akkreditált vizsgaközpont készít el, és amely a szakma jellegétől és az akkreditált vizsgaközpont döntésétől (az akkreditált eljárásrendjétől, szabályaitól) függően lehet a projektfeladat keretében részben vagy egészben megvalósított gyakorlati vizsgamunka, vizsgarémek, vizsgamű vagy egyéb vizsgaprodukció vagy záródolgozat vagy portfólió.

Ezen összetett feladattal a gyakorlati felkészültség átfogóbb felmérésére nyílik lehetőség.

Az elkészült projektfeladatot a vizsga utolsó szakaszában, szóban az adott szakma folytatásához szükséges ismeretek ellenőrzésére is kiterjedően meg kell védeni.

A védelem szintén a szakma jellegétől függően lehet rövid prezentáció, a feladat eredményének (működésének) rövid bemutatása vagy szakmai beszélgetés a feladat végrehajtásának lépéseiről, azok szakszerűségéről, a feladat alternatív megoldásának esetleges lehetőségeiről stb. E vizsgarész időpontját az akkreditált vizsgaközpont határozza meg (természetesen a központi interaktív vizsganapok és a vizsgaidőszakok keretei figyelembevételével).

A szakmai vizsga időbeli kereteiben, lehetőségeiben nem történt változás a korábbi gyakorlathoz képest.

A vizsgát a kezdéstől számított 30 napon belül kell befejezni, az interaktív vizsgatevékenység 8:00 és 18:00 óra, a projektfeladat 7:00 és 19:00 óra között kerülhet végrehajtásra.

A napi vizsgaidő maximum 8 óra lehet és egy vizsgázó számára a vizsgára maximum 3 különböző napon kerülhet sor (pl. első nap 2 órás interaktív vizsgatevékenység, második nap a projektfeladat 5 órás része, a harmadik nap a projektfeladat befejezése és 10 perces védeése összesen 4 óra időtartamban).

Összeférhetetlenséget, pártatlanságot érintő bejelentések a vizsga lebonyolításakor

- A vizsgaközpont **saját munkavállalóját nem vizsgálthatja.**
- A Vizsgaközpont a **Centrum (mint központ) és annak szervezeti egységeinek vezető beosztású munkatársát nem vizsgálhatja.**
- A Vizsgaközpont a személyzet kiválasztása során gondoskodik arról, hogy minden objektív összeférhetlenség, elfogultság a vizsgabizottság tagjai és a vizsgázók között elkerülhető legyen.
- Ennek érdekében a törvényi előírásoknak is megfelelően a **szakmai vizsgán a vizsgafelügyelő és a vizsgabizottság egyetlen tagja sem lehet az, aki a vizsgázó szakmai felkészítésében részt vett, illetve az, aki a vizsgázó hozzátartozója.**
- **Képesítő vizsga esetén a vizsgabizottság egyetlen tagja sem lehet a vizsgázó hozzátartozója.**

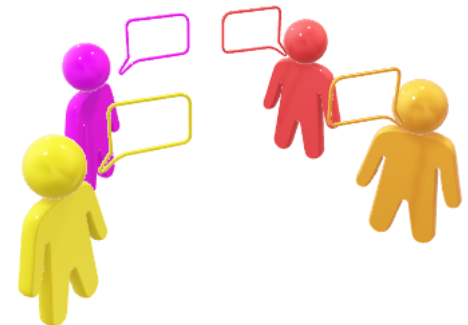
Összeférhetetlenséget, pártatlanságot érintő bejelentések a vizsga lebonyolításakor

- Lehetőség szerint a vizsgabizottság egyetlen tagja sem lehet az, aki a vizsgázó képzésében részt vett. Ez az elvárás azonban szükség szerint módosulhat, az alábbiakra:
  - A mérést vagy az értékelést végző bizottsági tag részt vehet a vizsgázó szakmai felkészítésében, ha a vizsgabizottság másik két tagja a vizsgázó képzésétől független marad.
  - A vizsgázó képzésében részt vevő személy vizsgabizottsági tagi megbízására a Vizsgaközpont kizárólag abban az esetben jogosult, ha nem biztosítható képzéstől független személy a vizsgabizottság felállításához.
  - Képesítő vizsga esetén a bizottsági tag képzésben való esetleges érintettsége nem jelent veszélyt a vizsgabizottság pártatlansági elveire abban az esetben, ha a vizsgafelügyelő és a másik bizottsági tag képzéstől független marad, a jelentkezőnek ellenvetése a bizottság felállításával kapcsolatosan nincsenek.

A vizsga nyelve

Az új jogszabályi háttér lehetővé teszi, hogy a **szakmai vizsgára részben vagy egészben idegen nyelven kerülhessen sor.**

Az akkreditált vizsgaközpontnak **minden esetben biztosítania kell a magyar nyelvű vizsgázás lehetőségét**, de emellett szabadon dönthet valamely idegen nyelvű vizsgáztatás lehetőségéről is (természetesen az akkreditálási követelményeknek a választott idegen nyelv tekintetében is meg kell felelni).

A szakmai vizsga lebonyolítása, a vizsgabizottság működése

- A korábbi gyakorlatból megszokott „alapszabály” miszerint a szakmai vizsgát a lebonyolítási rend szerint kell lebonyolítani, az új szakmai vizsgák esetén is megmaradt.
- A vizsgahelyszínek megfelelőségét továbbra is írásban kell rögzíteni, amelyet a vizsgafelügyelő és a vizsgabizottság további tagjai aláírásukkal hitelesítenek.
- Az egyes vizsgatevékenységek a lebonyolítási rendben meghatározott személyek jelenlétében kezdhetők meg és folytathatók le.
- Az új vizsgabizottság összetétel és feladatellátás tekintetében igazodik a személyek tanúsítását végző testületek általános követelményeit rögzítő szabványban meghatározott mérési, értékelési struktúrához. Ennek megfelelően a vizsgabizottság minden tagjának van egy fő feladata, szerepköre, amelyet nem oszthat meg, adhat át más bizottsági tagnak.
- A vizsgabizottság tagjaival szembeni általános elvárás, hogy rendelkezzenek a vizsgán megszerezhető szakma oktatásához jogszabályban előírt feltételekkel (ez pl. alapvetően megegyezik a korábbi elvárásokkal).

Vizsgafelügyelő

- **Ellenőrzi** a vizsga előkészítését (a vizsgázók vizsgára bocsáthatósága, a vizsgafeltételek, egészséges, biztonságos vizsgakörülmények megléte),
- **Ellenőrzi** a vizsgán felhasznált dokumentumokat (vizsgajegyzőkönyv, feladatlírások, ülésrend, a vizsga adatainak rögzítését biztosító dokumentumok, tűz- és munkavédelmi oktatás jegyzőkönyve, stb.), formai, tartalmi megfelelőségüket (alkalmasak-e az értékelési folyamathoz szükséges adatok, időpontok, információk rögzítésére) – e feladatba **bevonhatja az érintett vizsgabizottsági tago(ka)t** is (az interaktív vizsga esetén különösen fontos a dokumentálás lehetősége, hiszen ott a „virtuális térben” zajlik a vizsga, ezért nem lehet a „dolgozatra” feljegyezni, hogy pl. mosdóba kiment, bejött),
- **Tájékoztatja** a vizsgázókat a vizsga általános és az egyes feladatokkal kapcsolatos szabályairól, a vizsga várható ütemezéséről,
- **Vezeti** a vizsgát, **felügyeli** a vizsga folyamatának jogszerűségét, a nyugodt, biztonságos feladatvégzést biztosító feltételek folyamatos meglétét,
- **Felügyeli** a jegyzőt, gondoskodik a szabályszerű iratokról, hitelesítésükről,
- **Ellenjegyzi** az értékelési folyamat eredményének dokumentumait, **jóváhagyja** a vizsgajegyzőkönyvet.

Vizsgafelügyelő

- **A vizsgafelügyelő a korábbi vizsgálónök irányító, felügyelő szerepkörét ellátja**, de nem vesz részt konkrétan a vizsgáztatás folyamatában, és a vizsgaeredményre irányuló döntési folyamatban sem.
- **A vizsgafelügyelő bármikor felfüggesztheti a vizsgát**, ha a lebonyolítás jogszerű feltételei (amelybe természetesen a nyugodt vizsgaléggkör és a biztonságos, balesetmentes vizsgakörülmények is beleértendő) nem biztosítottak.
- Ha a szakmai **vizsga nyelve nem magyar**, vagy a képzési és kimeneti követelmény a vizsgára bocsátás feltételeként középfokú nyelvvizsgát ír elő, és vizsgán idegen nyelvi követelmények is vannak, akkor **legalább a vizsgafelügyelőnek** a szakmai vizsga nyelvét **anyanyelven** kell beszélnie, vagy abból a **KER szerinti C1** szintű államilag elismert nyelvvizsgával kell rendelkeznie.

Mérő

- A vizsgabizottság második tagja, a **mérést végző tag**, a lebonyolítási rend szerint vesz részt a vizsgáztatásban, **fő feladata a projektfeladat lépései megvalósításának** (és feladattól függően akár végrehajtási sorrendjének, módjának, az egyes lépések időtartamának) **ellenőrzése**, a feladattal kapcsolatos **eredmények** (és feladattól függően akár a feladatok sorrendjének, az egyes lépések időtartamának, szakszerűségének, a használt eszközöknek, az alkalmazott módszereknek) a **rögzítése**.
- E feladat kiemelt fontosságát jelzi, hogy a vizsgabizottság mérés végző tagjával szembeni további követelmény, hogy **a megbízás időpontjában is rendszeres oktatási tevékenységet folytasson** (a vizgán megszerezhető szakma ismeretkörében).

Értékelő

- A vizsgabizottság harmadik tagja az **értékelést végző tag**.
- Ő tevékenyen, érdemben nem vesz, nem vehet részt a mérés (vizsgáztatás) folyamatában (pártatlanság, függetlenség biztosítása), hanem **a mérést végző tagtól kapott adatok**(eredmények) és **információk** (feladattól függően a végrehajtási sorrend, mód, szakszerűség, az egyes lépések időtartama stb.) **alapján elvégzi az értékelést** (az akkreditált vizsgaközpont által kidolgozott feladathoz elkészített értékelési útmutatóhoz igazodóan).
- Ezt követően az értékelés eredményét bemutató dokumentációt a **vizsgafelügyelő általi ellenjegyzést követően továbbítja az akkreditált vizsgaközpont vezetőjének**.

Jegyző

A vizsga jegyzője a vizsga előkészítésével, lefolytatásával és lezárásával kapcsolatos dokumentálási feladatokat lát el a hatályos jogszabályok előírásai szerint. E feladatkörében:

- 1. vezeti a vizsgajegyzőkönyvet,
- 2. összesíti a szakmai vizsga részeredményeit,
- 3. kitölti és vezeti a vizsgatörzslapot,
- 4. kitölti az oklevelet, illetve a szakmai bizonyítványt,
- 5. elvégzi a szakmai vizsgával kapcsolatos egyéb adminisztratív teendőket,
- 6. felelős a vizsgatörzslap és az oklevél, illetve a szakmai bizonyítvány adatainak
- összeolvasásáért, egyezéséért,
- 7. gondoskodik a szakmai vizsga lezárását követően a szakmai vizsga dokumentumainak a vizsgabizottság által történő hitelesítéséről, valamint
- 8. gondoskodik a szakmai vizsga lezárását követően az elektronikus adatszolgáltatási
- kötelezettség teljesítéséről (Szkr. 274. §).

Vizsgabizottság tagjai

A vizsgabizottság munkájával kapcsolatban a vonatkozó jogszabályi háttér kimondja, hogy a **vizsgabizottság tagjai együttesen és az általuk külön-külön ellátott feladatok tekintetében önállóan is felelősek** a szakmai vizsga szabályos és zavartalan lefolytatásáért.

Emellett az Szkr. biztosítja a vizsgaközpont számára a lehetőséget (amely egyben kötelezettség is, hiszen elmulasztása esetén az akkreditációja is kockán foroghat), hogy **a vizsgabizottság jogellenes működése vagy annak előre látható bekövetkezése esetén felhívja a vizsgabizottság figyelmét a jogszerű működés feltételeinek biztosítására, megtartására.**

Speciális vizsgakörülmények

Az új szakmai vizsgáztatási jogszabályi környezet is „gondol” arra, hogy **sajátos nevelési igényű, illetve fogyatékkal élő emberek is részt vesznek szakmai vizsgákon.**

Ezért számukra változatlanul **biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést, a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó vizsgáztatás lehetőségét.**

Az ehhez kapcsolódó kedvezmények azonban kizárólag az annak alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosíthatóak, és **nem vezethetnek a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.**

Ezen törvényi háttér alapján, az érintettek szakmai vizsgája megvalósulásának elősegítésére az **Szkr. a következő lehetőségeket biztosítja:**

Speciális vizsgakörülmények

Az akkreditált vizsgaközpont

- a halláskárosodott vizsgázó kérelmére a vizsgatevékenység szóban történő részének idejére – ha az indokolt – **jelnyelvi tolmácsot biztosít,**
- a vizsgázó igazolt kérelme alapján **engedélyezheti a vizsgázó mentesítését a vizsgatevékenység idegen nyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól,** ha a vizsgázót a szakmai oktatás során is mentesítették az idegen nyelv értékelése és minősítése alól,
- **engedélyezheti az interaktív vizsgatevékenység szóban történő vizsgatevékenységgel vagy a vizsgatevékenység szóban történő részének interaktív vizsgatevékenységgel történő felváltását,**
- **engedélyezheti az adott vizsgatevékenység az arra meghatározott időnél hosszabb idő alatt történő teljesítését** azzal, hogy a projektfeladat esetén a hosszabbítás nem haladhatja meg a projektfeladatra előírt időtartam harminc százalékát, kivéve, ha a képzési és kimeneti követelmények másként rendelkeznek.

Dokumentálás

A szakmai vizsga kötelező, jogszabályban rögzített dokumentumaival kapcsolatban a vizsgajegyzőkönyvet kell még kiemelni, mert – az értékelési dokumentumok mellett – ez és mellékletei támasztják alá a szakmai vizsga jogszerűségét, hitelességét.

Az Szkr. szerint a szakmai vizsgáról vizsgajegyzőkönyv készül, amely időrendben tartalmazza a szakmai vizsga összes eseményét.

A vizsgajegyzőkönyvben rögzítésre kell, hogy kerüljenek:

- szabálytalanságok
- az igazolt vagy igazolatlan hiányzások
- a felmentések [tanulmányi verseny vagy egyéb mentesítést igazoló dokumentum (pl. korábbi sikertelen vizsga törzslap kivonat) alapján]
- a vizsgafelügyelő szakmai vizsgával kapcsolatos tapasztalatai
- a vizsga (lebonyolításának) értékelése.

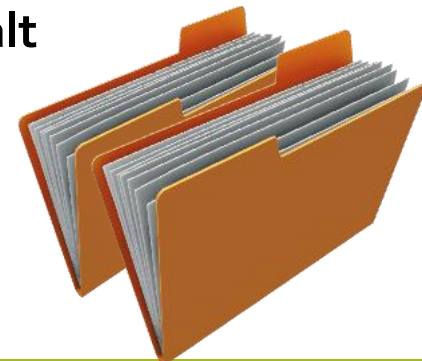
Dokumentálás

A szakmai vizsga **utolsó vizsgatevékenységét követően a vizsgajegyzőkönyvet le kell zárni**, és csatolni kell hozzá a vizsgaösszesítő ívet (A vizsgázó vizsgatevékenységen elért eredményeit a teljes vizsgacsoport esetében az elektronikus vizsgarendszerben kitöltött vagy onnan letöltött egyetlen vizsgaösszesítő íven kell vezetni.), továbbá a felmentési kérelemhez benyújtott okiratok másolatát.

A vizsgajegyzőkönyv mellékletét képezi továbbá a lebonyolítási rend és a vizsgatevékenységek lebonyolításának helyszínét, személyi és tárgyi feltételeit, azok biztosításának módját, a feltételek megfelelőségének tényét írásban rögzítő dokumentum.

A szakmai vizsga jegyzőkönyvét és valamennyi mellékletét a szakmai vizsga jegyzője, a vizsgafelügyelő és a vizsgabizottság további tagjai írják alá.

A vizsgajegyzőkönyvet (a mellékleteivel együtt) az akkreditált vizsgaközpont irattárában öt évig kell őrizni.

A vizsgabizottság szerepe a szakmai vizsgáztatás folyamatában

Az előző folyamatleírások alapján látható tehát, hogy **a szakmai vizsga megkezdését követően az akkreditált vizsgaközpont „háttérbe vonul”**, hagyja dolgozni a vizsgabizottságot. Ugyanakkor az is látható, hogy **a vizsgabizottság hatásköre lényegesen korlátozottabb**, mint a korábbi rendszerben. Vegyük csak sorra: A vizsgával kapcsolatos felmentési kérelmekről, a fogyatékkal élő, illetve az SNI vizsgázók esetén a szakmai vizsga teljesítésének alternatív módjáról, a vizsga szükség esetén 1 nappal történő meghosszabbításáról, a vizsgázó végső vizsgaeredményéről az **akkreditált vizsgaközpont dönt**.

Ezek a hatáskörök korábban a bizottságnál voltak. Az új vizsgarendszer szerinti **vizsgabizottság nem írja alá a törzslapot** (bár a nevük feltüntetésre kerül rajta) és a kiállításra kerülő **oklevélen, bizonyítványon is csak az akkreditált vizsgaközpont vezetőjének az aláírása szerepel**.

A vizsgabizottság szerepe a szakmai vizsgáztatás folyamatában

Így megállapítható, hogy az új vizsgarendszerben **a teljes vizsgafolyamatért és a vizsga eredményéért egyedül az akkreditált vizsgaközpont felel** (ami érthető, hiszen azért kezdeményezte a vizsgaközponttá válást, hogy ezt a feladatot önállóan és teljes körűen, saját hatáskörben végezhesse, láthassa el).

Ezeket összegezve viszont **a vizsgabizottság** vonatkozásában azt állapíthatjuk meg, hogy bár szerepe, feladata, tevékenysége most is nélkülözhetetlen része a vizsgáztatási folyamatnak, azonban a korábbi döntéshozó funkciója helyett, alapvetően **döntés-előkészítő szerepet lát el a vizsgáztatás folyamatában.**

Vizsgázó teljesítményének értékelése

A vizsgázó teljesítményét vizsgatevékenységenként, az egyes vizsgatevékenységek esetén elért/megszerzett pontszámok százalékban és érdemjegyben történő kifejezésével kell értékelni. Az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének érdemjegyben történő kifejezését is tartalmazza az **Szkr. a következők szerint:**

- 79% fölött jeles (5),
- 60 % és 79 % között jó (4),
- 50 % és 59 % között közepes (3),
- 40 % és 49 % között elégséges (2),
- 40 % alatt elégtelen (1).

A szakmai vizsga minősítését az egyes vizsgatevékenységek képzési és kimeneti követelményekben meghatározott értékelési súlyarányának megfelelően kell kiszámítani.

Sikertelen a szakmai vizsga, ha bármelyik vizsgatevékenység eredménye elégtelen.

A szakmai vizsga eredményét az akkreditált vizsgaközpont a szakmai vizsgát követő öt napon belül hirdeti ki.

Díjazás

A korábbi szabályozástól eltérően a vizsgabizottság szakmai vizsgáztatással összefüggő díjazásáról, illetve esetleges költségtérítésről az új jogszabályi háttér nem tartalmaz egyetlen rendelkezést sem.

Ennek egyrészt az az oka, hogy előre – a vizsgafelügyelő kivételével – nem dönthető el „központilag”, hogy az akkreditált vizsgaközpont saját hatáskörében milyen módon fogja biztosítani a vizsgabizottság további tagjait a vizsgára, így azt sem lehet megmondani, hogy indokolt-e vizsgáztatási díjról rendelkezni.

A másik ok az volt, hogy az önállóan működő akkreditált vizsgaközpont saját hatáskörben dönthesse el, hogy kinek, mennyit és hogyan fizet a vizsgáztatási feladatokban történő közreműködésért.

Vizsgadíj

A szakmai vizsgákkal kapcsolatban egyetlen díjtétel került jogszabályban meghatározásra a vizsgázótól vizsgadíj címen beszedhető összeg.

Ennek mértéke legfeljebb 23.000 forint megszorozva a vizsgán megszerezhető szakma ágazatához kapcsolódóan az Szkr. 332/A. §-ban meghatározott súlyszorzóval. (Tetőfedő, illetve Grafikus esetén a súlyszorzó egyaránt 2,42. Ennek megfelelően $23.000 \times 2,42 = 55660$ Ft/vizsgázó a maximális vizsgadíj. A Gumiipari technikus esetén pedig 2,85 a súlyszorzó, ami 65.550 Ft/vizsgázó maximális vizsgadíjat jelent.)

E vizsgadíjhoz kapcsolódóan az Szkr. kimondja továbbá, hogy a szakmai vizsga díját a megjelölt mértéken belül az akkreditált vizsgaközpont úgy állapítja meg, hogy az a ráfordításaira és működéséhez szükséges ésszerű nyereségre fedezetet biztosítson.

Jelentkezési lehetőség a Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont szakértői névjegyzékébe

<https://bpvizsga.hu/jelentkezés/>

Az alábbi KEOROK-ban van lehetőség :

0119 Oktatás, m.n.s.

0211 Audiovizuális módszerek és média-
szakismeretek

0212 Divat, belsőépítészet és ipari
formatervezés

0213 Képzőművészet, szépművészet

0214 Kézművesség

0612 Adatbázisok, hálózattervezés és
adminisztráció

0613 Szoftverek és alkalmazások fejlesztése és
elemzése

0619 Információs és kommunikációs
technológiák, m.n.s.

0713 Energetika, elektromosság

0714 Elektronika és automatizálás

0715 Gépgyártás, műszer- és fémipar

0722 Fa-, papír-, műanyag-, üvegfeldolgozás

0723 Textil-, ruha-, cipő- és bőripari képzések

0732 Építőipar, magas- és mélyépítés

0911 Fogászat

1012 Fodrászat és szépségápolás

1013 Szálláshely-szolgáltatás, étkeztetés,
vendéglátás

1015 Utazásszervezés, turizmus és szórakoztatás

Elérhetőség

<https://bpvizsga.hu/>

Budapesti Komplex Független Vizsgaközpont

1149 Budapest, Várna utca 21/b.

Nyilvántartási szám: NAH-12-0014/2021

www.bpvizsga.hu

vizsgakozpont@bpvizsga.hu

ugyfelszolgalat@bpvizsga.hu

+36 – 1 – 585 – 80 – 80

Lakatos Tibor – vizsgaközpont vezető +36 30 569 8602 – lakatos.tibor@bkszc.hu

Németh Mónika – minőségirányítási vezető +36 70 399 6720 – nemeth.monika@bkszc.hu

Egri Dorottya – titkárságvezető +36 30 569 8298 – egri.dorottya@bkszc.hu

Hasznos linkek

Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt

<https://ikk.hu/>

Innovációs és Technológiai Minisztérium

<https://kormany.hu/innovacios-es-technologiai-miniszterium>

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

<https://www.nive.hu/>

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

<https://bkik.hu/hu>